

Prof. Dr. R.H.A. Plasterk
Kabinetsinformatieur
De Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk
09-01-2024	BPD – 23 - 67	
Bijlage(n)	Telefoonnummer	E-mail
1	040-7512424	m.hinderdael@brainportdevelopment.nl
Onderwerp	Inzet Brainport Eindhoven nieuw kabinet	

Geachte heer Plasterk, *beste Ronald,*

De grote transitie op het gebied van bijvoorbeeld energie en digitalisering zijn maatgevend voor onze toekomst. Wie zorgt voor eigen sterke posities in deze mondiale transitie, is bovendien deel van de geopolitieke machtsbalans in de wereld. Anderen zijn dan net zo afhankelijk van ons als wij van hen. Onze regio kan het kabinet bij deze opgaven helpen.

Nederland en Brainport in het bijzonder zijn sterk in de technologieën en bedrijven die deze transitie mogelijk maken. We hebben topposities in patenten en de export van hightech machines. Onze kennisintensieve maakindustrie creëert zo waarde voor heel Nederland en stelt een nieuw kabinet in staat om tot innovatieve en betaalbare oplossingen te komen voor de dringende vraagstukken op het gebied van de zorg, het onderwijs, wonen en veiligheid. Maar onze kennis en ons vakmanschap staan onder druk, niet alleen door aanhoudend tekort aan technisch talent, maar zeker ook door gebrek aan langjarig, consistent innovatiebeleid. 'We are falling behind' en daarom moeten we samen, rijk/regio en publiek/privaat, werken aan de toekomst van Nederland.

Het is evident dat, in een tijd dat een volgend kabinet voor keuzes staat in de verdeling van schaarse middelen en mensen, ook de langetermijninvesteringen in technologisch leiderschap tegen het licht gehouden zullen worden. Dat vraagt niet alleen om een evenwichtig akkoord, waarin inwoners uit elke regio zien dat zij worden geholpen, maar ook om scherpe keuzes. De partners in de Brainportsamenwerking pleiten ervoor heel gericht te kiezen voor technologieën die ons langjarig positioneren in het hart van de Europese strategie om te werken aan strategische autonomie, en eigen keuzes op het gebied van energie en economische veiligheid. We verzekeren ons zo van toekomstig verdienvermogen om de welverdiende brede welvaart voor alle inwoners van Nederland betaalbaar te houden.

Graag doe ik u namens Brainport drie suggesties. Ik start met twee voorstellen voor structurele aanscherping van nationaal beleid, respectievelijk op de domeinen Innovatie, Onderzoek en Ontwikkeling en op Onderwijs/Arbeidsmarkt. Mijn derde suggestie richt zich op een incidentele regionale investering, specifiek om de extra druk die de *(inter)nationale* meerwaarde en groei legt op de Brainportregio te kunnen accommoderen. Zoals de regio Rotterdam niet alleen de doorwerking en groei van de nationale haven kan accommoderen, zo kunnen de regionale overheden de doorwerking en groei van het nationale hightech brandpunt Brainport niet alléén opvangen.

1. Subsidies en fiscale instrumenten voor innovatie, onderzoek en ontwikkeling worden gericht ingezet voor de bijdrage aan een nieuwe economie, waarin de mondiale transitie centraal staan.

- De nationale investeringen in R&D moeten voldoen aan de Lissabon norm (3% van het BBP). Hiervoor moeten langjarige innovatiemiddelen beschikbaar blijven. Nederland zit nu op 2,3%, en dat is fors lager dan

concurrerende economieën. Er zal boven op de huidige inzet nog publiek en privaat geld bij moeten om de 3% doelstelling te halen.

- Langjarig innovatiebeleid en –instrumentarium moet gefocust zijn op langetermijninvesteringen in technologische onderzoek en ontwikkeling voor transities op energie en digitalisering. Doel hiervan is om Nederland in de toekomst met ‘control points’ krachtig te positioneren in internationale waardeketens die de mondiale economie en geopolitieke realiteit mede bepalen. Onderdeel van de toetsingscriteria van deze investeringen is de meerwaarde die voorstellen bieden als Nederlandse bijdrage in het Europees beleid van economische veiligheid en strategische autonomie. Dit kan door langjarig innovatiemiddelen toe te voegen aan de begroting van EZK en een (door)ontwikkeling van een investeringsvehikel naar een Nationale Ontwikkelingsmaatschappij.
- Prioriteit moet worden gegeven aan de afronding van de Nationale Chips Strategie. Deze strategie vormt de basis van de Nederlandse bijdrage aan de European Chips Act.

2. Het kabinet investeert extra in het opleiden, behouden en aantrekken van talenten op alle onderwijsniveaus voor sectoren waar Nederland niet zonder kan, nu en in de toekomst. Specifiek gaat het hierbij om de technische studies en sectoren.

- Zonder technologische kennis en vakmanschap kunnen we genoemde transities niet realiseren en worden we steeds afhankelijker van het buitenland. Komende tien jaar hebben we alleen al in hightech brandpunten Brainport en Twente 110.000 extra arbeidsplaatsen voor dergelijke technici. Daarvoor moet, van primair tot hoger onderwijs, een keuze voor technische opleidingen en promotie daarvan op alle onderwijsniveaus met extra ruimte en middelen gemaakt worden.
- Internationale (master)studenten zijn hier een onmisbaar onderdeel van. De regio’s willen garanderen dat de ambitie voor de stayrate nog verder omhoog gaat, dat er voldoende studentenhuisvesting is, het onderwijs altijd toegankelijk blijft voor Nederlandse studenten, en de internationale studenten Nederlandse taallessen volgen. Als laatste moet ook differentiatieruimte komen in het onderwijsstelsel om regionaal en sectoraal af te wijken en te kunnen groeien, krimpen en experimenteren. In ieder geval zal er voor de technische opleidingen voldoende ruimte moeten blijven om internationaal talent aan te trekken en op te leiden.
- Ook met extra opgeleide technische talenten is de demografische realiteit van vergrijzing en ontgroening dat Nederland niet zonder internationale kenniswerkers kan. We pleiten daarom voor het behoud van een aangepaste 30%-regeling om onze deeptech-startups, MKB-bedrijven en wereldspelers niet op achterstand te zetten ten opzichte van de landen om ons heen. Voor een gerichte en evenwichtige inzet van deze regeling kan onderzocht worden of een technische deskundigheidsvereiste als criterium kan worden toegevoegd.

3. Het kabinet investeert in Brainport Eindhoven om de bovenregionale druk op de gehele regio op te vangen.

- Brainport Eindhoven is geen regionale economie, maar vertegenwoordigt een nationaal belang. De (inter)nationale meerwaarde van ons technologisch leiderschap en de inspanningen die we daarvoor leveren vragen om continuering van de samenwerking via het BO Brainport.
- Uniek is dat regionale overheden samen met private partijen verantwoordelijkheid nemen en bereid zijn fors te investeren in de woon- werk- en leefomgeving van de Brainportregio. Maar de acute extra druk vanwege onze nationale positie kunnen we niet alleen opvangen. Dit vraagt in de komende periode niet alleen om extra investeringen van het kabinet in de bereikbaarheid van de regio, maar ook om incidentele investeringen in de bouw van extra woningen en voorzieningen voor primair en voorgezet onderwijs, zorg, sport- en cultuur.
- Naast deze gerichte investering zou in een samenwerking tussen kabinet en Brainport onderzocht moeten worden met welke andere regio’s in Brabant en Nederland we nog intensiever kunnen samenwerken voor woningbouw, huisvesting van bedrijven, opleidingen en technologische innovatie om recht te doen aan het steeds grotere uitstralings-effect van onze hightech sector. Het bestaande Bestuurlijk Overleg Brainport zou hiertoe een goed coördinerend overleg zijn.

Kortom: de Brainportregio staat klaar om verder te werken aan technologisch leiderschap, het nationaal verdienvermogen en de open strategische autonomie van Europa. Via het Bestuurlijk Overleg Brainport bouwen we verder aan de brainports van Nederland en investeren we deze kabinetsperiode extra in de benodigde innovatie-infrastructuur, technische talenten en het woon- en leefklimaat van de regio die de (inter)nationale positie accommodeert.

De precieze uitwerking van deze investeringen om het vestigingsklimaat van Nederland en woon- en leefklimaat in de Brainportregio te verbeteren lichten we graag in een persoonlijk gesprek toe.

Ik wens u en de onderhandelende partijen veel succes tijdens de formatie.

Met vriendelijke groet,

Namens de Stichting Brainport,

Jeroen Dijsselbloem

Voorzitter Stichting Brainport